

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/300/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2212211598
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2212211598.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci žalobkyne: BL Telecom debt s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 45 535 108, zastúpenej: SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 36 862 711, proti žalovanej: S. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXXX/XX, N., o zaplatenie 248,95 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 12C/135/2012-30 zo dňa 27. marca 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa ruší a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala zaplatenia zmluvnej pokuty žalovanou a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Právne rozhodok odôvodnil aplikáciou § 115a ods. 2, § 142 ods. 1, § 153 ods. 3, § 156 ods. 3 a § 200ea ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.), a § 42 ods. 1 písm. a) a 43 ods. 1 a z. č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách a § 53a ods. 1, § 524 ods. 1 a 2 a § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). Skutkovo rozhodok odôvodnil tým, že žalobkyňa si uplatnila nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty. Žalobe však nebolo možné vyhovieť, pričom k zamietnutému nároku na zmluvnú pokutu súd odkázal na rozsudok č. k. 12C/34/2012 - 45 z 09.01.2013 (vo veci tej istej žalobkyne proti inému spotrebiteľovi), ktorým dojednanie právneho predchodcu žalobcu so spotrebiteľmi o zmluvnej pokute vo formulárovej zmluve určil za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 08.03.2013. Z neplatnej zmluvnej podmienky nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanému povinnosť plniť, preto súd žalobu o zaplatenie zmluvnej pokuty zamietol.

Proti tomuto rozsudku podala prostredníctvom právnej zástupkyne odvolanie žalobkyňa, ktorým sa domáhala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že vyhovie návrhu v celom rozsahu a žalovanú zaviazal i na zaplatenie náhrady trov odvolacieho konania. Odvolanie odôvodnila použitím odvolacích dôvodov v zmysle § 205 ods. 2 písm. b), d) a f) O.s.p. Poukázala na to, že zamietnutie žaloby súd neodôvodnil žiadnym konkrétnym argumentom, neuviedol, v čom spočíva nerovnováha práv a povinností zmluvných strán. Zmluvná pokuta v danom prípade zabezpečovala zvýhodnenú cenu poskytnutého mobilného telefónu, tiež benefit v prípade záväzku užívania služieb počas 24 mesiacov. Namietala, že bolo porušené jeho právo na riadne odôvodnenie rozsudku, ktorý považovala pre nedostatok argumentov za arbitrárny. Poukázala na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/31/2012-157, podľa ktorého nie je ani v spotrebiteľských zmluvách vylúčená možnosť dojednanie zmluvnej pokuty. Uviedla, že možnosť zabezpečiť plnenie záväzkov zo strany žalovaného nebolo možné iným spôsobom, ako dojednaním zmluvnej pokuty. Funkcia zmluvnej pokuty, ako zabezpečovacieho prostriedku, spočíva v tom, že hrozbou majetkovej ujmy núti dlžníka, aby sa včas a riadne pripravil na splnenie zmluvnej povinnosti a potom riadne a včas plnil. Zmluvná pokuta má navyše formu paušalizovanej náhrady škody. Žalobkyňa teda nemusí preukazovať to, že jej vznikla škoda, ani to, že vznikla v určitej výške, ale môže žiadať náhradu na základe skutočnosti, že nastal prípad, pre ktorý bola pokuta dohodnutá. Výšku zmluvnej pokuty je potrebné posudzovať vo vzťahu rozdielu štandardnej a akciovej ceny mobilného telefónu ako i hodnote benefitu, ktorý žalovaná na základe

dodatku zmluve o pripojení od právnej predchodkyne žalobkyne dostala. Uplatnenie práva na zaplatenie zmluvnej pokuty ako subsidiárneho práva, ktoré žalobkyni vzniklo už porušením primárnej povinnosti žalovanej, platiť cenu poskytnutých služieb riadne a včas, nemožno považovať za nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, ako tvrdí súd prvého stupňa. Formu zmluvy, ktorú používala právna predchodkyňa žalobkyne, nemožno bezvýhradne považovať za formulárový typ zmluvy, ktorá žalovanej neumožňuje ovplyvniť jej obsah, práve naopak. Druh mobilného telefónu si žalovaná mohla vybrať sama a podľa zvoleného modelu bola rozdielna výška jeho štandardnej a akciovej ceny a teda i zmluvnej pokuty. Motiváciou zákazníkov pre uzatvorenie zmluvy o pripojení s dobou viazanosti 24 mesiacov bolo práve poskytnutie plnenia vo forme mobilného telefónu vo zvýhodnenej cene ako i zvýhodnené volania či ceny mesačných programov, ktorých hodnota musela byť zabezpečená zmluvnou pokutou pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti. Pokiaľ súd v odôvodnení svojho rozsudku poukázal na iný rozsudok, v ktorom už boli vyhlásené zmluvné podmienky za neprijateľné, žalobkyňa poukázala na uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Co/325/2012-59, podľa ktorého aj v takomto prípade musia byť závery tohto iného rozsudku uvedené v odôvodnení, ktoré musí obsahovať úvahy, ktoré viedli súd k záveru, že sa jedná o identický prípad. Odôvodnenie napadnutého rozsudku je preto nedostatočné, čím sa žalobkyni odňala možnosť konať pred súdom. Pokiaľ ide o neplatnosť dojednania zmluvnej pokuty, poukázala na dôvody rozhodnutia Krajského súdu v Prešove č. k. 9Co/31/2012-157. Povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu je daná bez ohľadu na to, či porušením povinnosti vznikla veriteľovi škoda. Právo na zaplatenie zmluvnej pokuty vzniká aj v prípade, že spotrebiteľ poruší svoju povinnosť aj za posledný mesiac doby viazanosti. Primeranosť zmluvnej pokuty v spotrebiteľskej zmluve sa skúma z hľadiska uhradzovacej a sankčnej funkcie. Súd môže dojednanie v spotrebiteľskej zmluve označiť za neprijateľné len vtedy, keď výška zmluvnej pokuty neprimerane presahuje plnenie, ktoré spotrebiteľ na základe zmluvy dostal, alebo by bol dostal, keby nedošlo k zániku zmluvy. Ak je zmluvná pokuta primeraná v čase uzavretia zmluvy, nemôže neskoršie porušenie zmluvnej povinnosti postihované zmluvnou pokutou spôsobiť neplatnosť dohody o zmluvnej pokute bez ohľadu na to, v ktorom časovom okamihu po uzavretí zmluvy k tomu došlo. Ak výška dojednanej zmluvnej pokuty v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy je primeraná výške zabezpečenej sumy, nie sú splnené podmienky podľa § 53 ods. 4 písm. k) a ods. 5 OZ.

Žalovaná odvolací návrh nepodalala, k odvolaniu žalobkyne sa nevyjadřila.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. b/, d/ a f/ O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné a preto bolo potrebné rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť.

Z obsahu spisu vyplýva, že právna predchodkyňa žalobkyne (T-Mobile Slovensko, a. s.) a žalovaná uzavreli 29.01.2007 zmluvu o pripojení s dodatkom. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o pripojení boli všeobecné podmienky poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb a cenník služieb spoločnosti. V dodatku k zmluve o pripojení uzavretého toho istého dňa účastníci upravili podmienky kúpy koncového telekomunikačného zariadenia. Žalovanej bol na základe zmluvy predaný mobilný telefón Nokia 6103 za kúpnu cenu 1 Sk, s dohodnutou zmluvnou pokutou 7.500 Sk. V bode 4 dodatku zmluvné strany dohodli, že v prípade porušenia zmluvných povinností zo strany účastníka (najmä hociktorej povinnosti uvedenej v bode 1 písm. b/ alebo v bode 2 alebo 3 dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6 všeobecných podmienok alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a/ až c/ všeobecných podmienok) a následného vypojenia SIM karty zo strany podniku, je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 dodatku 7.500 Sk.

V zmysle § 157 ods. 2 O.s.p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadřil odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Z § 157 ods. 2 O.s.p. vyplýva, že odôvodnenie rozhodnutia má obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti samotného výroku rozsudku. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Účelom odôvodnenia rozhodnutia predovšetkým je preukázať správnosť rozhodnutia a jeho odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia, t.j. musí byť preskúmateľné.

Spravodlivým prejednaním veci je súdne konanie, ktoré rešpektuje všetky procesné zásady a princípy, ktoré tvoria súčasť štruktúry základných ľudských práv a slobôd. Podľa Nálezu Ústavného súdu SR I. ÚS 26/94 obsah práva na súdnu ochranu uvedený v čl. 46 ods. 1 Ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva na súdnu ochranu alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom je potom porušením Ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu. Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba potom rozumieť závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny je potom aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Vyjadruje to aj znenie vyššie citovaného ust. § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Odvolačný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na odôvodnenie uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Cdo 148/2011, poukazujúc na čl. 6 ods. 1 Dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (II. ÚS 85/06). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonomnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 a nasl. ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jedným z týchto princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132 a §157 ods. 1 O.s.p., m. m. I. ÚS 243/07), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda, inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd pritom musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O.s.p.; obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07).

Porovnajúc odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia prvostupňového súdu s vyššie uvedenými kritériami, je zrejmé, že prvostupňový súd sa nimi dôsledne neriadil, keď svoje rozhodnutie s poukazom na vyššie uvedené, zo všetkých relevantných hľadísk právne ani vecne neodôvodnil. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia obmedzil len na odkaz na iné svoje právoplatné rozhodnutie v obdobnej veci, bez toho, že by uviedol odôvodnenie, na základe ktorého dospel k záveru o neprijateľnosti a neplatnosti zmluvnej podmienky o zmluvnej pokute v prejednávanej veci. Neuviedol právne závery rozhodnutia na ktoré odkázal a ani úvahy, na základe ktorých dospel k záveru, že neprijateľnosť zmluvnej podmienky v prejednávanej veci je potrebné posúdiť rovnako, ako bola posúdená v odkazovanom rozhodnutí. Je potrebné si uvedomiť, že rozsudkom v konkrétnej veci sú viazaní len účastníci tohto konania, t.j. rozsudkom vo veci, na ktorú súd odkázal, 12C 34/2012 boli viazaní len účastníci konania 12C 34/2012, teda iný žalovaný. Uvedený rozsudok však nie je záväzným pre žalovanú v tomto konaní (Andreu Bedeč), preto odkaz na iný rozsudok nestačí a odôvodnenie rozsudku je potrebné v súlade s hore uvedeným riadne odôvodniť.

V dôsledku vyššie uvedeného, keďže účastníkovi sa odňala možnosť konať pred súdom (vydaním neodôvodneného rozsudku), odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa s použitím ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušil a podľa ods. 2 cit. ustanovenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Povinnosťou prvostupňového súdu v ďalšom konaní bude zodpovedať všetky rozhodujúce právne otázky (či bola dohoda o zmluvnej pokute uzatvorená platne, či nejde o neprijateľnú zmluvnú podmienku), v prípade potreby doplniť dokazovanie, jeho výsledky riadne vyhodnotiť, vysporiadať sa so všetkými relevantnými argumentmi účastníkov konania a vo veci opätovne rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. odôvodniť.

V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd aj o náhrade trov konania, vrátane tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.